

635**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU**

z dnia 24 kwietnia 2002 r.

w sprawie warunków i trybu dopuszczania do użytku szkolnego programów nauczania, programów wychowania przedszkolnego i podręczników oraz zalecania środków dydaktycznych.

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 117, poz. 759 i Nr 162, poz. 1126, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 19, poz. 239, Nr 48, poz. 550, Nr 104, poz. 1104, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1320, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 144, poz. 1615 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 362) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie reguluje:

- 1) warunki i tryb dopuszczania do użytku szkolnego:
 - a) programów nauczania dla zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, gimnazjum, szkół ponadgimnazjalnych i szkół ponadpodstawowych, w tym szkół specjalnych, z zastrzeżeniem ust. 2,
 - b) programów nauczania dla zawodów i programów nauczania dla profili kształcenia ogólnozawodowego dla szkół ponadgimnazjalnych, w tym szkół specjalnych, z zastrzeżeniem ust. 2,
 - c) programów wychowania przedszkolnego dla przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych,
 - d) podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego, kształcenia w zawodach oraz w profilach kształcenia ogólnozawodowego, w tym do kształcenia specjalnego,
- 2) warunki i tryb zalecania do użytku szkolnego środków dydaktycznych przeznaczonych do wychowania przedszkolnego, kształcenia ogólnego, kształcenia w zawodach oraz w profilach kształcenia ogólnozawodowego, w tym do kształcenia specjalnego.

2. Rozporządzenie nie dotyczy dopuszczania do użytku szkolnego programów nauczania przeznaczonych do kształcenia dzieci i młodzieży z upośledzeniem

umysłowym w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim.

3. Warunki i tryb dopuszczania do użytku szkolnego programów nauczania i podręczników oraz zalecania środków dydaktycznych dla szkół artystycznych regulują odrębne przepisy.

§ 2. 1. Program nauczania dla zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, zwany dalej „programem nauczania ogólnego”, stanowi opis sposobu realizacji zadań edukacyjnych, ustalonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, określonej odrębnymi przepisami. Program nauczania ogólnego obejmuje co najmniej jeden etap edukacyjny i dotyczy kształcenia zintegrowanego, przedmiotu, ścieżki edukacyjnej, bloku przedmiotowego lub ich części.

2. Program nauczania dla zawodu i program nauczania dla profilu kształcenia ogólnozawodowego, zwany dalej „programem nauczania zawodowego”, stanowi zbiór usystematyzowanych, zgodnie z zasadami dydaktyki, celowych układów umiejętności i treści nauczania, ujętych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie albo w podstawie programowej kształcenia w profilu kształcenia ogólnozawodowego, określonych odrębnymi przepisami, wraz z wytycznymi dotyczącymi realizacji procesu kształcenia i oceniającymi osiągnięć edukacyjnych ucznia.

3. Program wychowania przedszkolnego stanowi opis sposobu realizacji zadań ustalonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego, określonej odrębnymi przepisami, lub zadań, które mogą być realizowane w ramach zajęć dodatkowych, określonych odrębnymi przepisami.

4. Program nauczania ogólnego zawiera:

- 1) dla szkoły podstawowej, gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych:

- a) szczegółowe cele edukacyjne — kształcenia i wychowania,
 - b) materiał nauczania związany ze szczegółowymi celami edukacyjnymi, uwzględniający treści nauczania zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego,
 - c) procedury osiągania szczegółowych celów edukacyjnych,
 - d) opis założonych osiągnięć ucznia i propozycje metod ich oceny, z uwzględnieniem standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów lub egzaminów, określonych odrębnymi przepisami,
 - e) omówienie założeń dydaktycznych i wychowawczych, na jakich została oparta koncepcja programu, relacji do zakresu podstawy programowej kształcenia ogólnego, ewentualnych specjalnych warunków odnoszących się do realizacji programu,
 - f) nazwiska rzeczoznawców, którzy program zaopiniowali, oraz nazwy podmiotów, które zarekomendowały tych rzeczoznawców,
- 2) dla szkół ponadpodstawowych:
- a) szczegółowe cele edukacyjne — kształcenia i wychowania,
 - b) materiał nauczania związany ze szczegółowymi celami edukacyjnymi, uwzględniający treści nauczania zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego,
 - c) procedury osiągania szczegółowych celów edukacyjnych,
 - d) nazwiska rzeczoznawców, którzy program zaopiniowali, oraz nazwy podmiotów, które zarekomendowały tych rzeczoznawców.
5. Program nauczania zawodowego zawiera:
- 1) plany nauczania dla zawodu albo profilu kształcenia ogólnozakładowego opracowane na podstawie ramowych planów nauczania, określonych odrębnymi przepisami,
 - 2) programy nauczania poszczególnych przedmiotów zawodowych, bloków tematycznych, modułów lub innych układów treści, obejmujące:
 - a) szczegółowe cele kształcenia określające wiedzę i umiejętności, które powinny być opanowane przez ucznia,
 - b) materiał nauczania w formie haseł programowych, związany ze szczegółowymi celami kształcenia,
 - c) wskazania metodyczne odnoszące się do realizacji programu,
 - d) propozycje metod sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia.
6. Program nauczania dla zawodu może uwzględniać umiejętności i treści specjalizacji w zawodzie realizowane przez część cyklu kształcenia, w szczególności dostosowane do potrzeb rynku pracy.
7. Program wychowania przedszkolnego zawiera:
- 1) szczegółowe cele edukacyjne,
 - 2) tematykę materiału edukacyjnego,
 - 3) wskazówki metodyczne odnoszące się do realizacji programu,
 - 4) nazwiska rzeczoznawców, którzy program zaopiniowali, oraz nazwy podmiotów, które zarekomendowały tych rzeczoznawców.
- § 3. 1. Podręcznikiem szkolnym do kształcenia ogólnego jest książka zawierająca systematyczną, zgodną z zasadami dydaktyki, prezentację wybranych treści nauczania, ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, opisanych w szczególności jako kształcenie zintegrowane, przedmiot, ścieżka edukacyjna, blok przedmiotowy lub moduł, z zastrzeżeniem ust. 2. Podręcznik powinien być przeznaczony dla danej klasy (klas) lub etapu edukacyjnego.
2. Podręcznik szkolny do nauczania języka obcego na pierwszym etapie edukacyjnym oraz podręcznik szkolny do nauczania historii i geografii przeznaczony dla mniejszości narodowej lub grupy etnicznej zawiera systematyczną, zgodną z zasadami dydaktyki, prezentację treści z zakresu nauczania danego przedmiotu, wykraczających poza zakres określony w podstawie programowej kształcenia ogólnego.
3. Podręcznik szkolny przeznaczony do kształcenia w zawodzie albo w profilu kształcenia ogólnozawodowego jest książką zawierającą systematyczną, zgodną z zasadami dydaktyki, prezentację wybranych, powiązanych tematycznie treści nauczania, zawartych odpowiednio w blokach programowych lub w blokach tematycznych, ujętych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie albo w podstawie programowej kształcenia w profilu kształcenia ogólnozawodowego.
4. Środek dydaktyczny stanowią:
- 1) książka pomocnicza:
 - a) przydatna do ćwiczenia określonych umiejętności, wspomagająca nauczanie albo poszerzająca wiedzę z wybranego zakresu kształcenia, przeznaczona dla mniejszości narodowych i grup etnicznych lub do kształcenia specjalnego,
 - b) wspomagająca edukację dzieci sześciolletnich w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych,
 - 2) inne przedmioty, przyrządy i urządzenia przydatne nauczycielowi lub uczniowi w procesie dydaktycznym, a w szczególności: tablice, mapy, fotogramy (zbiory tablic, map i fotogramów), portrety, teki tematyczne, przezrocza, foliogramy, fázogramy, programy komputerowe i multimedialne, modele, okazy, nagrania magnetofonowe i gramofonowe, filmy i nagrania na kasetach wideo, środki manipulacyjne i montażowe, gry dydaktyczne, przyrządy pomiarowe, maszyny i urządzenia przystosowane do celów dydaktycznych.
- § 4. 1. Program nauczania ogólnego, program nauczania zawodowego oraz program wychowania przedszkolnego dopuszcza do użytku szkolnego minister właściwy do spraw oświaty i wychowania na wniosek osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

2. Dopuszczenie do użytku szkolnego programów nauczania dla zawodów podstawowych dla żegluga morskiej i śródlądowej może nastąpić po pozytywnym zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej w zakresie zgodności z Międzynarodową konwencją o wymaganiach w zakresie wykształcenia marynarzy, wydawania im świadectw oraz pełnienia wacht, 1978, sporządzoną w Londynie dnia 7 lipca 1978 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 39, poz. 201 i z 1999 r. Nr 30, poz. 286).

3. Wniosek o dopuszczenie do użytku szkolnego programu nauczania ogólnego określa typ szkoły, etap edukacyjny (etapy edukacyjne), przedmiot (w tym zakres kształcenia), blok przedmiotowy lub inny rodzaj zajęć edukacyjnych, dla których program jest przeznaczony, autora (współautorów) programu oraz zawiera informację o wydawcy w przypadku zamiaru publikacji programu.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, należy dołączyć:

- 1) jedną opinię merytoryczną — zawierającą ocenę poprawności programu uwzględniającą stan wiedzy w dziedzinie, której program dotyczy, oraz ocenę zgodności materiału nauczania z zakresem treści nauczania wskazanym w podstawie programowej kształcenia ogólnego, a w przypadku bloku przedmiotowego — po jednej opinii merytorycznej odnoszącej się do każdego przedmiotu wchodzącego w skład bloku przedmiotowego,
- 2) jedną opinię dydaktyczną — zawierającą ocenę przydatności metodycznej programu, z uwzględnieniem przepisu § 2 ust. 4, oraz ocenę spójności programu z zadaniami wychowawczymi szkoły ustalonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego i zgodności z Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzoną w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z 1995 r. Nr 36, poz. 175 i 176 oraz z 1998 r. Nr 147, poz. 962).

5. Wniosek o dopuszczenie do użytku szkolnego programu nauczania zawodowego określa nazwę zawodu albo profilu kształcenia ogólnozawodowego, dla którego program jest przeznaczony, typ szkoły (typy szkół), autora (współautorów) programu oraz zawiera informację o wydawcy w przypadku zamiaru publikacji programu.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 5, należy dołączyć dwie recenzje programu, zawierające szczegółową ocenę elementów programu, o których mowa w § 2 ust. 5, oraz ocenę zgodności materiału nauczania z zakresem treści nauczania zawartym w podstawie programowej kształcenia w zawodzie albo podstawie programowej kształcenia w profilu kształcenia ogólnozawodowego.

7. Wniosek o dopuszczenie do użytku szkolnego programu wychowania przedszkolnego określa tytuł programu i rodzaj zajęć dodatkowych, jeżeli dla takich zajęć program jest przeznaczony, autora (współautorów) programu, a w przypadku programu przeznaczonego dla przedszkola specjalnego — także rodzaj i sto-

pień niepełnosprawności dzieci, oraz zawiera informację o wydawcy w przypadku zamiaru publikacji programu.

8. Do wniosku, o którym mowa w ust. 7, należy dołączyć dwie opinie merytoryczno-dydaktyczne zawierające ocenę zgodności programu wychowania przedszkolnego z podstawą programową wychowania przedszkolnego, z uwzględnieniem przepisu § 2 ust. 3.

§ 5. 1. Opinie, o których mowa w § 4 ust. 4 i 8, opracowują rzeczoznawcy wpisani, z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych, na ustalaną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania listę rzeczoznawców do spraw programów kształcenia ogólnego lub na listę rzeczoznawców do spraw programów wychowania przedszkolnego.

2. Rzeczoznawcami, o których mowa w ust. 1, mogą być osoby posiadające wykształcenie wyższe oraz doświadczenie w pracy naukowej lub dydaktycznej, z zastrzeżeniem ust. 3, zarekomendowane w szczególności przez instytucje lub stowarzyszenia naukowe oraz ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

3. Opinię dydaktyczną dotyczącą programu nauczania ogólnego przeznaczonego dla szkoły specjalnej opracowuje rzeczoznawca posiadający ukończone studia wyższe na kierunku pedagogika i specjalności właściwej ze względu na daną niepełnosprawność.

4. Listy rzeczoznawców są powszechnie dostępne. Wyboru rzeczoznawców z odpowiedniej listy dokonuje osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, ubiegająca się o dopuszczenie programu do użytku szkolnego.

5. Recenzje programu nauczania zawodowego opracowują rzeczoznawcy wskazani przez osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, ubiegającą się o dopuszczenie programu do użytku szkolnego, która jest obowiązana uzasadnić dokonany wybór rzeczoznawcy.

6. Rzeczoznawcami, o których mowa w ust. 5, mogą być doświadczeni nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele konsultanci, nauczyciele doradcy metodyczni, pracownicy naukowci lub posiadający wykształcenie wyższe specjaliści — praktycy z dziedziny właściwej dla danego zawodu lub profilu kształcenia ogólnozawodowego, o wysokich kwalifikacjach merytorycznych i metodycznych.

7. Koszty opinii i recenzji ponosi osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, ubiegająca się o dopuszczenie programu do użytku szkolnego.

§ 6. 1. Programy nauczania ogólnego są wpisywane do wykazu programów nauczania z zakresu kształcenia ogólnego dopuszczonych do użytku szkolnego, ze wskazaniem:

- 1) typu szkoły, etapu edukacyjnego, rodzaju zajęć edukacyjnych, dla których program jest przeznaczony,

- 2) autora (współautorów), tytułu programu, a w przypadku publikacji programu — także wydawcy,
- 3) numeru dopuszczenia.

2. Programy nauczania zawodowego są wpisywane do wykazu programów nauczania dla zawodów albo do wykazu programów nauczania dla profili kształcenia ogólnozakładowego dopuszczonych do użytku szkolnego, ze wskazaniem:

- 1) nazwy zawodu i jego symbolu cyfrowego albo nazwy profilu kształcenia ogólnozawodowego,
- 2) numeru dopuszczenia,
- 3) wydawcy — w przypadku publikacji programu.

3. Programy wychowania przedszkolnego są wpisywane do wykazu programów wychowania przedszkolnego dopuszczonych do użytku szkolnego, ze wskazaniem:

- 1) tytułu programu i rodzaju zajęć dodatkowych, jeżeli dla takich zajęć program jest przeznaczony, a w przypadku programu przeznaczonego dla przedszkola specjalnego — także rodzaju i stopnia niepełnosprawności dzieci,
- 2) autora (współautorów) programu, a w przypadku publikacji programu — także wydawcy,
- 3) numeru dopuszczenia.

4. Wykazy, o których mowa w ust. 1—3, są powszechnie dostępne.

§ 7. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania skreśla program nauczania ogólnego, program nauczania zawodowego lub program wychowania przedszkolnego z wykazu, o którym mowa odpowiednio w § 6 ust. 1—3, na wniosek uprawnionej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo z urzędu, w przypadku gdy program utracił aktualność lub przydatność dydaktyczną.

2. Wniosek, którym mowa w ust. 1, powinien zawierać uzasadnienie.

3. Skreślenie z wykazu programu nauczania ogólnego oraz programu wychowania przedszkolnego z urzędu następuje na podstawie dwóch opinii wydanych przez rzeczoznawców. Wyboru rzeczoznawców z odpowiedniej listy, o której mowa w § 5 ust. 1, dokonuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

4. Skreślenie z wykazu programu nauczania zawodowego z urzędu następuje na podstawie dwóch recenzji wydanych przez rzeczoznawców spełniających wymagania, o których mowa w § 5 ust. 6, wskazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

5. Koszty opinii i recenzji, o których mowa w ust. 3 i 4, są finansowane z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

§ 8. 1. W szkole podstawowej, gimnazjum oraz w szkole ponadgimnazjalnej wyboru programu na-

uczania ogólnego dla zajęć edukacyjnych dla danego oddziału ujętych w szkolnym planie nauczania, o którym mowa w przepisach w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, dokonuje nauczyciel prowadzący te zajęcia, uwzględniając możliwości i zainteresowania uczniów oraz wyposażenie szkoły.

2. W przedszkolu i w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej wyboru programu wychowania przedszkolnego dokonuje nauczyciel (nauczyciele), któremu powierzono opiekę nad danym oddziałem, lub osoba prowadząca zajęcia dodatkowe, uwzględniając potrzeby i możliwości dzieci.

3. W szkole ponadgimnazjalnej prowadzącej kształcenie zawodowe oraz w liceum profilowanym wyboru programu nauczania dla zawodu lub programu nauczania dla profilu kształcenia ogólnozawodowego dokonują nauczyciele przedmiotów zawodowych lub nauczyciele prowadzący zajęcia w danym profilu.

4. Nauczyciele, o których mowa w ust. 1—3, oraz osoby prowadzące zajęcia dodatkowe mogą wybrać odpowiedni program nauczania ogólnego, zawodowego lub program wychowania przedszkolnego spośród programów wpisanych do wykazów, o których mowa odpowiednio w § 6 ust. 1—3, albo opracować własny program, samodzielnie lub z wykorzystaniem programów wpisanych do tych wykazów.

5. Nauczyciele prowadzący zajęcia w danym oddziale ustalają zestaw programów nauczania realizowanych w tym oddziale, na który składają się programy nauczania ogólnego dla poszczególnych zajęć edukacyjnych, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe oraz liceum profilowanego — także odpowiednio program nauczania dla zawodu albo program nauczania dla profilu kształcenia ogólnozawodowego, zwany dalej „szkolnym zestawem programów”.

6. Program nauczania ogólnego opracowany przez nauczyciela samodzielnie lub z wykorzystaniem programów wpisanych do wykazu, o którym mowa w § 6 ust. 1, może zostać wprowadzony do szkolnego zestawu programów po uzyskaniu pozytywnej opinii nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego, posiadającego wykształcenie wyższe z dziedziny wiedzy zgodnej z zakresem treści nauczania, które program obejmuje.

7. Program nauczania zawodowego opracowany przez nauczycieli samodzielnie lub z wykorzystaniem programów wpisanych do wykazów, o których mowa w § 6 ust. 2, może zostać wprowadzony do szkolnego zestawu programów po uzyskaniu pozytywnej opinii kuratora oświaty, a w przypadku programów nauczania dla zawodów podstawowych dla żeglugi morskiej i śródlądowej — także pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej w zakresie, o którym mowa w § 4 ust. 2. Program nauczania wybranej specjalizacji w zawodzie opracowuje szkolny zespół przedmiotowy właściwy dla danego zawodu.

8. Szkolny zestaw programów uwzględnia całość podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego, a w przypadku szkoły pro-

wadzącej kształcenie zawodowe oraz liceum profilowanego — także całość podstawy programowej kształcenia w zawodzie albo w profilu kształcenia ogólnozawodowego.

9. Szkolny zestaw programów dopuszcza do użytku w danej szkole dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły, a jeżeli nie została ona powołana — opinii rady rodziców lub innego przedstawicielstwa rodziców.

10. Do szkół policealnych nie stosuje się przepisów ust. 5 i 6, a przepisy ust. 7—9 stosuje się odpowiednio.

11. Program wychowania przedszkolnego opracowany przez nauczyciela lub osobę prowadzącą zajęcia dodatkowe samodzielnie lub z wykorzystaniem programów wpisanych do wykazu, o którym mowa w § 6 ust. 3, może zostać dopuszczony do użytku w danym przedszkolu (oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej) po uzyskaniu pozytywnej opinii nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego, posiadającego wykształcenie wyższe i kwalifikacje do pracy w przedszkolu.

12. Program wychowania przedszkolnego, o którym mowa w ust. 11, dopuszcza do użytku w danym przedszkolu i w oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej dyrektor przedszkola (szkoły), po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady przedszkola (szkoły), a jeżeli nie została ona powołana — opinii rady rodziców lub innego przedstawicielstwa rodziców.

§ 9. Kuratorzy oświaty oraz publiczne placówki doskonalenia nauczycieli udzielają szkołom i nauczycielom niezbędnej pomocy metodycznej w sprawach szkolnego zestawu programów.

§ 10. 1. Warunkiem dopuszczenia do użytku szkolnego podręcznika szkolnego przeznaczonego do kształcenia zintegrowanego, jednego przedmiotu lub ścieżki edukacyjnej, podręcznika szkolnego do kształcenia w zawodzie albo w profilu kształcenia ogólnozawodowego oraz zalecenia do użytku szkolnego książki pomocniczej, z zastrzeżeniem ust. 2 i § 12 ust. 1, jest uzyskanie czterech pozytywnych recenzji kwalifikacyjnych, zwanych dalej „recenzjami”:

- 1) dwóch recenzji merytorycznych — zawierających ocenę zawartości merytorycznej i jej zgodności z aktualnym stanem wiedzy, w tym ocenę materiału ilustracyjnego,
- 2) jednej recenzji dydaktycznej — zawierającej ocenę przydatności dydaktycznej, w tym ocenę materiału ilustracyjnego,
- 3) jednej recenzji językowej — zawierającej ocenę poprawności językowej, w tym tekstów zamieszczonych w materiale ilustracyjnym, oraz ocenę dotyczącą przystosowania języka do poziomu nauczania.

2. Warunkiem dopuszczenia do użytku szkolnego podręcznika szkolnego do przedmiotu przyroda jest uzyskanie:

- 1) czterech pozytywnych recenzji merytorycznych — po jednej z zakresu biologii, geografii, fizyki i chemii — zawierających ocenę zawartości merytorycznej i jej zgodności z aktualnym stanem wiedzy, w tym ocenę materiału ilustracyjnego,
- 2) dwóch pozytywnych recenzji dydaktycznych — zawierających ocenę przydatności dydaktycznej, w tym ocenę materiału ilustracyjnego,
- 3) jednej pozytywnej recenzji językowej — zawierającej ocenę poprawności językowej, w tym tekstów zamieszczonych w materiale ilustracyjnym, oraz ocenę dotyczącą przystosowania języka do poziomu nauczania.

3. Warunkiem dopuszczenia do użytku szkolnego podręcznika szkolnego przeznaczonego do bloku przedmiotowego jest uzyskanie:

- 1) po jednej pozytywnej recenzji merytorycznej — odnoszącej się do każdego przedmiotu wchodzącego w skład bloku przedmiotowego, zawierającej ocenę zawartości merytorycznej i jej zgodności z aktualnym stanem wiedzy, w tym ocenę materiału ilustracyjnego,
- 2) dwóch pozytywnych recenzji dydaktycznych — zawierających ocenę przydatności dydaktycznej, w tym ocenę materiału ilustracyjnego,
- 3) jednej pozytywnej recenzji językowej — zawierającej ocenę poprawności językowej, w tym tekstów zamieszczonych w materiale ilustracyjnym, oraz ocenę dotyczącą przystosowania języka do poziomu nauczania.

4. Warunkiem dopuszczenia do użytku szkolnego tłumaczenia na język obcy podręcznika szkolnego, wpisanego do wykazu podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego, jest uzyskanie jednej pozytywnej recenzji zawierającej ocenę poprawności językowej przekładu i jego zgodności z wydaniem w języku polskim.

5. Warunek uzyskania pozytywnej recenzji językowej nie dotyczy niezawierających tekstów w języku polskim podręczników szkolnych przeznaczonych do nauczania języków obcych oraz dla mniejszości narodowych i grup etnicznych.

§ 11. 1. Warunkiem zalecenia do użytku szkolnego niebędącego książką pomocniczą środka dydaktycznego przeznaczonego do kształcenia zintegrowanego, jednego przedmiotu, ścieżki edukacyjnej, kształcenia w zawodzie albo w profilu kształcenia ogólnozawodowego jest uzyskanie dwóch pozytywnych recenzji zawierających ocenę poprawności merytorycznej i przydatności dydaktycznej dla danej klasy (klas) lub etapu edukacyjnego oraz stopnia bezpieczeństwa, jakości technicznej i estetyki wykonania, z zastrzeżeniem § 12 ust. 1.

2. Warunkiem zalecenia do użytku szkolnego niebędącego książką pomocniczą środka dydaktycznego przeznaczonego do bloku przedmiotowego jest uzyskanie dwóch pozytywnych recenzji zawierających ocenę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, po jednej odnoszącej się do każdego z głównych przedmiotów wchodzących w skład bloku przedmiotowego.

§ 12. 1. Dopuszczenie podręcznika szkolnego lub zalecenie środka dydaktycznego do użytku szkolnego dla zawodów podstawowych dla żegluga morskiej i śródlądowej może nastąpić po pozytywnym zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej w zakresie zgodności z konwencją, o której mowa w § 4 ust. 2.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może zwrócić się do wnioskodawcy, o którym mowa w § 13 ust. 1, o przedstawienie dodatkowych recenzji lub zlecić dodatkowe recenzje wskazanym rzeczoznawcom.

§ 13. 1. Podręcznik szkolny dopuszcza lub środek dydaktyczny zaleca do użytku szkolnego minister właściwy do spraw oświaty i wychowania na wniosek osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, zwanych dalej „wnioskodawcą”. Wniosek określa, dla jakich zajęć edukacyjnych, etapu kształcenia, zawodu lub profilu kształcenia ogólnozawodowego, poziomu nauczania i typu szkoły jest przeznaczony podręcznik szkolny lub środek dydaktyczny, a także wskazuje rok wydania lub rok produkcji.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć recenzje, o których mowa w § 10 i 11, uzasadnienie wyboru rzeczoznawcy, zgodnie z § 14 ust. 5, oraz oświadczenie wnioskodawcy, że nie narusza on praw autorskich osób trzecich, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku środka dydaktycznego niebędącego książką pomocniczą należy dołączyć oświadczenie wnioskodawcy, że posiada on tytuł prawny do środka dydaktycznego, o którego zalecenie do użytku szkolnego wnioskuje, oraz że nie narusza on praw osób trzecich, w szczególności praw autorskich.

§ 14. 1. Recenzje w zakresie podręczników szkolnych i środków dydaktycznych przeznaczonych do wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego, w tym do kształcenia specjalnego, opracowują rzeczoznawcy wpisani, z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych, na listę rzeczoznawców ustalaną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, z zastrzeżeniem ust. 4. Lista rzeczoznawców jest powszechnie dostępna.

2. Rzeczoznawcami, o których mowa w ust. 1, mogą być osoby posiadające wykształcenie wyższe magisterskie oraz odpowiedni dorobek naukowy lub dydaktyczny, zarekomendowane przez stowarzyszenia naukowe, jednostki badawczo-rozwojowe, placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk, Polską Akademię Umiejętności oraz upoważnione przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania szkoły wyższe i komitety główne olimpiad przedmiotowych.

3. Wyboru rzeczoznawców z listy, o której mowa w ust. 1, dokonuje wnioskodawca.

4. Jedna z recenzji merytorycznych podręcznika szkolnego lub książki pomocniczej przeznaczonych do kształcenia ogólnego, w tym specjalnego, może być

opracowana przez rzeczoznawcę niewypisanego na listę, o której mowa w ust. 1. Wnioskodawca jest obowiązany uzasadnić dokonany wybór rzeczoznawcy.

5. Recenzje w zakresie podręczników szkolnych i środków dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia w zawodach i w profilach kształcenia ogólnozawodowego opracowują rzeczoznawcy wskazani przez wnioskodawcę, który jest obowiązany uzasadnić dokonany wybór rzeczoznawcy.

6. Rzeczoznawcami, o których mowa w ust. 5, mogą być doświadczeni nauczyciele przedmiotów zawodowych, nauczyciele konsultanci, nauczyciele doradcy metodyczni, pracownicy naukowci lub posiadający wykształcenie wyższe specjaliści — praktycy z dziedziny właściwej dla danego zawodu lub profilu kształcenia ogólnozawodowego, o wysokich kwalifikacjach merytorycznych lub dydaktycznych.

7. Koszty recenzji ponosi wnioskodawca.

8. Rzeczoznawca nie może recenzować podręcznika szkolnego lub środka dydaktycznego, jeżeli jest autorem lub współautorem pozycji, która przeznaczona jest do nauczania w tym samym zakresie i na tym samym etapie edukacyjnym.

§ 15. 1. Dopuszczenie podręcznika szkolnego lub zalecenie książki pomocniczej do użytku szkolnego może nastąpić przed ukończeniem cyklu wydawniczego, na podstawie kompletnego opracowania, zawierającego materiał ilustracyjny oraz opis okładki, i dotyczy danego wydania oraz kolejnych niezmiennych wydań.

2. Zalecenie środka dydaktycznego niebędącego książką pomocniczą do użytku szkolnego może dotyczyć wyłącznie gotowego wyrobu i odnosi się do danej oraz kolejnych niezmiennych serii produkcyjnych. Wzorec zalecanego środka dydaktycznego przechowuje producent.

§ 16. 1. Podręczniki szkolne i środki dydaktyczne dopuszczone lub zalecone do użytku szkolnego wpisuje się do wykazów:

- 1) podręczników szkolnych przeznaczonych do kształcenia ogólnego dopuszczonych do użytku szkolnego,
- 2) podręczników szkolnych przeznaczonych do kształcenia w zawodach dopuszczonych do użytku szkolnego,
- 3) podręczników szkolnych przeznaczonych do kształcenia w profilach kształcenia ogólnozawodowego dopuszczonych do użytku szkolnego,
- 4) podręczników szkolnych i książek pomocniczych przeznaczonych do kształcenia specjalnego dopuszczonych lub zalecanych do użytku szkolnego,
- 5) podręczników szkolnych i książek pomocniczych przeznaczonych do kształcenia ogólnego dla mniejszości narodowych i grup etnicznych dopuszczonych lub zalecanych do użytku szkolnego,
- 6) książek pomocniczych przeznaczonych dla dzieci sześciolletnich w przedszkolach i oddziałach przed-

szkolnych w szkołach podstawowych zalecanych do użytku szkolnego,

- 7) środków dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia ogólnego zalecanych do użytku szkolnego,
- 8) środków dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia w zawodach zalecanych do użytku szkolnego,
- 9) środków dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia w profilach kształcenia ogólnozawodowego zalecanych do użytku szkolnego.

2. Wykazy podręczników szkolnych i środków dydaktycznych, o których mowa w ust. 1, są powszechnie dostępne.

§ 17. 1. Wydawca podręcznika szkolnego wpisanego do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 1, zamieszcza w podręczniku adnotację: „Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników szkolnych przeznaczonych do kształcenia ogólnego

do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
zarekomendowanych przez:
Numer dopuszczenia”.

2. Wydawca podręcznika szkolnego wpisanego do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 2, zamieszcza w podręczniku adnotację: „Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników szkolnych przeznaczonych do kształcenia w zawodach

do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
Numer dopuszczenia”.

3. Wydawca podręcznika szkolnego wpisanego do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 3, zamieszcza w podręczniku adnotację: „Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników szkolnych przeznaczonych do kształcenia w profilach kształcenia ogólnozawodowego

do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
Numer dopuszczenia”.

4. Wydawca podręcznika szkolnego wpisanego do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 4, zamieszcza w podręczniku adnotację: „Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników szkolnych i książek pomocniczych przeznaczonych do kształcenia specjalnego

do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
zarekomendowanych przez:
Numer dopuszczenia”.

5. Wydawca podręcznika szkolnego wpisanego do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 5, zamieszcza w podręczniku adnotację: „Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników szkolnych i książek pomocniczych przeznaczonych do kształcenia ogólnego dla mniejszości narodowych i grup etnicznych

do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
zarekomendowanych przez:
Numer dopuszczenia”.

6. Wydawca książki pomocniczej wpisanej do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 4, zamieszcza w książce adnotację: „Książka zalecana do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisana do wykazu podręczników szkolnych i książek pomocniczych przeznaczonych do kształcenia specjalnego

do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
zarekomendowanych przez:
Numer zalecenia”.

7. Wydawca książki pomocniczej wpisanej do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 5, zamieszcza w książce adnotację: „Książka zalecana do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisana do wykazu podręczników szkolnych i książek pomocniczych przeznaczonych do kształcenia ogólnego dla mniejszości narodowych i grup etnicznych

do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
zarekomendowanych przez:
Numer zalecenia”.

8. Wydawca książki pomocniczej wpisanej do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 6, zamieszcza w książce adnotację: „Książka zalecana do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisana do wykazu książek pomocniczych przeznaczonych dla dzieci sześcioletnich w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych

na podstawie recenzji rzeczoznawców:
zarekomendowanych przez:
Numer zalecenia”.

9. Producent środka dydaktycznego wpisanego do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 7, zamieszcza

w sposób zwyczajowo przyjęty dla danej grupy wyrobów informację: „Środek dydaktyczny zalecany do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu środków dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia ogólnego do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
zarekomendowanych przez:
Numer zalecenia”.

10. Producent środka dydaktycznego wpisanego do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 8, zamieszcza w sposób zwyczajowo przyjęty dla danej grupy wyrobów informację: „Środek dydaktyczny zalecany do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu środków dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia w zawodach

do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
Numer zalecenia”.

11. Producent środka dydaktycznego wpisanego do wykazu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 9, zamieszcza w sposób zwyczajowo przyjęty dla danej grupy wyrobów informację: „Środek dydaktyczny zalecany do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu środków dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia w profilach kształcenia ogólnozawodowego

do nauczania
na poziomie
na podstawie recenzji rzeczoznawców:
Numer zalecenia”.

§ 18. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania skreśla podręcznik szkolny lub środek dydaktyczny z odpowiedniego wykazu na wniosek uprawnionej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, posiadającej tytuł prawny do podręcznika lub środka dydaktycznego albo z urzędu, w przypadku gdy podręcznik szkolny lub środek dydaktyczny utracił aktualność lub przydatność dydaktyczną.

2. Skreślenie podręcznika szkolnego lub środka dydaktycznego z wykazu z urzędu następuje na podstawie trzech recenzji rzeczoznawców wskazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

3. Koszty recenzji, o których mowa w ust. 2, są finansowane z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

4. Skreślenie podręcznika szkolnego lub książki pomocniczej z wykazu z urzędu następuje również w przypadku, gdy od wyczerpania nakładu minęły trzy lata i wydawca nie przewiduje wznowienia wydania.

5. Skreślenie środka dydaktycznego innego niż książka pomocnicza z wykazu z urzędu następuje rów-

nież w przypadku, gdy środek dydaktyczny jest niedostępny na rynku przez jeden rok i producent lub dystrybutor nie przewiduje wznowienia sprzedaży.

§ 19. 1. W szkole mogą być stosowane eksperymentalnie podręczniki niewpisane do wykazu podręczników szkolnych dopuszczonych do użytku szkolnego, jeżeli ich wprowadzenie odbywa się zgodnie z przepisami określającymi warunki prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej.

2. W procesie kształcenia mogą być wykorzystywane środki dydaktyczne niewpisane do wykazów, o których mowa w § 16 ust. 1 pkt 7—9, jeżeli ich stosowanie nie zagraża bezpieczeństwu oraz zdrowiu uczniów i jest odpowiednie do zakresu zadań szkoły.

§ 20. 1. Podręczniki szkolne, książki pomocnicze do kształcenia ogólnego, zawodowego i specjalnego oraz inne środki dydaktyczne, dopuszczone lub zalecone do użytku szkolnego na podstawie dotychczasowych przepisów, podlegają z urzędu wpisowi do odpowiednich wykazów, o których mowa w § 16, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W wykazach nie umieszcza się podręczników szkolnych, książek pomocniczych oraz innych środków dydaktycznych, dopuszczonych lub zaleconych do użytku szkolnego przed dniem 10 marca 1999 r.:

- 1) od roku szkolnego 2002/2003 — przeznaczonych dla klasy pierwszej i drugiej szkoły ponadpodstawowej,
- 2) od roku szkolnego 2003/2004 — przeznaczonych dla klasy trzeciej szkoły ponadpodstawowej,
- 3) od roku szkolnego 2004/2005 — przeznaczonych dla klasy czwartej szkoły ponadpodstawowej.

§ 21. 1. Do wniosków o dopuszczenie podręcznika szkolnego lub zalecenie środka dydaktycznego do użytku szkolnego, złożonych i nierozpatrzonych do dnia wejścia w życie rozporządzenia, stosuje się dotychczasowe przepisy.

2. Recenzje w zakresie podręczników szkolnych i środków dydaktycznych przeznaczonych do kształcenia ogólnego i wychowania przedszkolnego, w tym do kształcenia specjalnego, dla których wniosek o dopuszczenie lub zalecenie do użytku szkolnego został złożony w okresie od dnia wejścia w życie rozporządzenia do dnia 31 sierpnia 2002 r., mogą być także opracowane przez rzeczoznawców wpisanych na listę rzeczoznawców ustaloną na podstawie dotychczasowych przepisów.

§ 22. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 1999 r. w sprawie warunków i trybu dopuszczania do użytku szkolnego programów nauczania i podręczników oraz zalecania środków dydaktycznych (Dz. U. Nr 14, poz. 130 i Nr 41, poz. 416 oraz z 2000 r. Nr 90, poz. 1000).

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej i Sportu: *K. Łybacka*